
Ivan Klinec, Ekonomický ústav SAV, Bratislava

---

40 rokov Limitov rastu

40 výročie vydania prvej správy Rímskemu klubu

*(anotácia k medzinárodnej konferencii 40 rokov Limitov rastu,
Bratislava, Malé kongresové centrum SAV, 13. marec 2012)*

V marci v roku 1972 bola verejnosti prezentovaná prvá správa Rímskemu klubu, nazvaná Limity rastu. Správa upozorňovala na neudržateľnosť súčasného industriálneho ekonomického modelu, založeného na exponenciálnom ekonomickom raste. Autorský kolektív pod vedením Dennisa Meadowsa, Donelly Meadowsovej, Jorgena Randersa a Williama Behrensa III. upozornil na limity rastu súčasného ekonomického systému a na potreby hľadania alternatív.

Metodologickým východiskom prvej Správy Rímskemu klubu Limity rastu sa stalo globálne modelovanie a systémová dynamika. Autorom globálneho modelu World, ktorý bol použitý pre vytvorenie upraveného

modelu pre Limity rastu bol americký kybernetik a systémový teoretik Jay W. Forrester.

Jay W. Forrester vytvoril počítačový model World 1, ktorý Dennis Meadows upravil na počítačový model World 2 a neskôr model World 3. Ten sa potom stal základom správy Limity rastu. Model World 3 sledoval interakcie medzi viacerými systémami – systémom potravy, kde je zahrnuté poľnohospodárstvo a produkcia potravy, priemyselným systémom, populačným systémom, systémom neobnoviteľných zdrojov a systémom znečisťovania.

Rímsky klub sa už 44 rokov zaoberá globálnymi problémami a možnosťami ich riešenia v perspektíve dlhodobých časových horizontov. Aktivity Rímskeho klubu výrazne ovplyvnili premýšľanie o budúcnosti ľudstva. Správy Rímskeho klubu sa stali predmetom diskusií po celom svete. Tieto správy upriamili pozornosť ľudstva na jeho budúci vývoj. Zároveň vytvorili potrebnú metodologickú základňu pre predvídavé myslenie a premýšľanie o budúcnosti.

Vyššie 40 správ Rímskeho klubu a ďalšie publikácie Rímskeho klubu ponúkajú množstvo riešení, ktoré umožňujú vytvorenie efektívnejšie fungujúcich ekonomík, produktívnejšie využívanie zdrojov a surovín, využívanie alternatívnych energetických zdrojov a technologické riešenia, ktoré môžu umožniť človeku žiť vo viac harmonickej spoločnosti a prispieť k odstráneniu alebo zmierneniu súčasných problémov.

Rímsky klub sa stal priekopníkom tvorby prognóz a scenárov budúceho vývoja ľudstva a publikovanie jednotlivých správ obohatilo globálne premýšľanie ľudstva o svojej budúcnosti. Poskytlo množstvo nástrojov umožňujúcich premýšľanie o budúcom vývoji a prispelo k hľadaniu ciest a východísk zo súčasnej globálnej krízy.